

Załącznik do Uchwały Nr XXX/191/10
Rady Gminy Osie
z dnia 29 czerwca 2010 r.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

DLA GMINY OSIE

NA LATA 2010-2013

SPIS TREŚCI

Wstęp

Opis sytuacji problemowej

I. Podstawa prawna

II. Adresaci Programu

III. Miejsce realizacji Programu

IV. Realizatorzy Programu i partnerzy

V. Finansowanie Programu

VI. Metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu

VII. Cele Programu oraz kierunki działań

1. Cel główny

2. Cele szczegółowe

3. Kierunki działań

VIII. Przewidywane efekty

IX. Monitoring i ewaluacja

WSTĘP

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”, ośrodki pomocy społecznej, mają możliwość pozyskiwania środków na realizację zadań publicznych w ramach projektów systemowych.

Głównym założeniem POKL jest aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w której nieodłącznym elementem jest aktywizacja społeczna. Założeniem do opracowania Programu Aktywności Lokalnej na poziomie gminy, jest wskazanie celu głównego i celów szczegółowych w zakresie aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, w odniesieniu do konkretnych środowisk zamieszkujących dane terytorium lub do konkretnych grup społecznych.

Nieustannie zmieniająca się rzeczywistość społeczna, wymusza na instytucjach działających w obszarze polityki społecznej poszukiwanie nowych rozwiązań i usprawnienia realizowanych działań. Możliwość taką daje Program Aktywności Lokalnej, który jest szeregiem działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotne staje się podejście całościowe, zakładające objęcie opieką nie tylko jednostkę ale także otoczenie. Rodzina jako fundament życia społecznego, powinno od samego początku być wspierana w trudnościach ukierunkowywana, by mogła w przyszłości umiejętnie i samodzielnie rozwiązywać problemy. Działaniami objęta ma zostać nie tylko najbliższa rodzina ale i otoczenie, gdyż daje to możliwość skutecznej walki z wykluczeniem społecznym.

OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Osie jest gminą wiejską położoną w północno-środkowej Polsce, na obszarze Pojezierza Południowobałtyckiego, w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje 209,6 km². Do gminy, oprócz Osia będącego głównym ośrodkiem społecznym i siedziba władz gminy i wszystkich ważniejszych instytucji, należy dziesięć sołectw: Brzeziny, Wałkowiska, Radańska, Miedzno, Jaszcz, Stara Rzeka, Pruskie, Tleń, Wierzchy i Łązek. Ludność Gminy Osie liczyła na koniec 2009 roku - 5 379 osób.

Zgodnie ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie na lata 2006-2013, za najważniejsze problemy w gminie uznano bezrobocie oraz zjawisko ubożenia rodzin. Za szczególnie narażone grupy społeczne uznano rodziny wielodzietne, ubogie i patologiczne. Kolejne grupy dotknięte lokalnymi problemami społecznymi stanowią ludzie starsi samotni i niepełnosprawni. Jako kwestię uznaną przez strategię za najistotniejszą jest pomoc osobom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, pomoc dla samotnych kobiet dzieci chorych i upośledzonych.

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS za rok 2009 wynika, że głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: ubóstwo – 202 rodziny; bezrobocie - 133 rodziny; bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – 52 rodziny; niepełnosprawność – 92 rodziny; długotrwała lub ciężka choroba – 62 rodziny. Ośrodek Pomocy Społecznej objął opieką 154 rodziny pełne i 46 rodzin niepełnych oraz 73 rodziny emerytów i rencistów.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Osie wg danych Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2009 wynosi 349 w tym 192 kobiety. Pod względem wykształcenia najbardziej dotknięta bezrobociem jest grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Długotrwałe bezrobocie między innymi może generować problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzić do zaniku autorytetu rodzicielskiego i rozpadu rodzin. Stanowiąc może także przesłankę do tzw. „dziedziczenia biedy”, co charakteryzuje się m.in. powielaniem przez najmłodszych członków rodziny zachowań osób dorosłych.

Stąd też ważnym jest także podjęcie różnorodnych działań w zakresie aktywizacji społecznej na rzecz dzieci pochodzących z rodzin ubogich dotkniętych problemem bezrobocia i uzależnień. Wymagają one szczególnej troski i ochrony w postaci obrony ich praw, ułatwianiu im dostępu do oświaty oraz organizowaniu czasu wolnego.

Obecnie w pomocy społecznej pozostały najtrudniejsze grupy społeczne, które wymagają specjalistycznych form pomocy, m.in. wzmocnienia motywacji do uczestnictwa w zajęciach aktywizujących zawodowo i społecznie.

Dlatego Program Aktywności Lokalnej zakłada, że w wyniku aktywizacji społeczności lokalnych, grupy mające problemy z funkcjonowaniem zaczną brać aktywny udział w życiu społecznym, a poprzez wskazanie różnorodnych możliwości wynikających z aktywizacji zawodowej – podjęcie zatrudnienia, lub też powrót na rynek pracy. A wszystko to dzięki budowie pozytywnych związków i kontaktów międzyludzkich.

I. PODSTAWA PRAWNA

Dokument ten stanowi uzupełnienie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie na lata 2010-2013 oraz koresponduje z koncepcjami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych takich jak:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art. 3 ust. 2 oraz art. 110 ust. 10)
- Narodowa Strategia Spójności,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, przyjęta przez Radę Ministrów 29 listopada 2006r.,
- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013, przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005r.,
- Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki, zaakceptowanym przez Radę Ministrów i Komisję Europejską oraz z szczegółowym Opiskiem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą POKL,
- Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2010.

W powyższych dokumentach opracowanych na poziomie UE, krajowym, regionalnym oraz na poziomie samorządu zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju. Za cel główny stawia się podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Aby dany cel osiągnąć należy zwrócić się w sposób szczególny w stronę najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, aby udzielić im stosownej pomocy. Grupy takie jak bezrobotni, niepełnosprawni, samotne matki, bezdomni czy uzależnieni cechują się tym, że powoli rezygnują z ofert podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich. To zjawisko powolnego wyłączenia się z życia społecznego nazywamy wykluczeniem społecznym. Ważnym elementem w zapobieganiu wykluczeniu jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny jest sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

II. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- grupy społeczne
- członkowie społeczności lokalnej
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich otoczenie

III. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Gmina Osie.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU I PARTNERZY

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu
2. Urząd Gminy Osie.
3. Jednostki organizacyjne gminy.
4. Policja .

5. Organizacje pozarządowe
6. Lokalni przedsiębiorcy

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany głównie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto w miarę możliwości zostaną wykorzystane:

- środki własne gminy,

- źródła zewnętrzne, w tym:

- dotacje,
- budżet państwa,
- inne źródła prywatne,
- inne środki zewnętrzne.

VI. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Środowiskowa praca socjalna – działania realizowane przez pracowników socjalnych, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, w tym wykorzystanie kontraktu socjalnego.

2. Instrumenty aktywnej integracji – szereg instrumentów z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej oraz społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji, rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, PCPR oraz ROPS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

3. Działania o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące, obejmujące m.in. edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, kulturalnym, edukacyjnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VII. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Osie jest powiększenie potencjału społeczno – zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonym, poprzez aktywizowanie lokalnej społeczności, przy użyciu instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym.

2. Cele szczegółowe

- Podniesienie kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Pomoc w tworzeniu grup samopomocowych inicjujących i wspierających aktywność i samodzielność osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.
- Integracja społeczna grup objętych programem.
- Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
- Wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększanie kompetencji społecznych.
- Dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację.

3. Kierunki działań

Cele programu realizowane będą za pomocą następujących działań:

- Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

- Współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością.
- Wspieranie inicjatyw lokalnych.
- Zwiększenie dostępu do informacji i konsultacji.
- Organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
- Organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych.
- Tworzenie partnerstw, promowanie i wspieranie pracy w partnerstwie.
- Badanie potrzeb i problemów mieszkańców.
- Promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych.
- Otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z lokalną społecznością i instytucjami pozarządowymi.
- Inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów lokalnej społeczności oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Objęcie wsparciem uczestników programu i ich rodzin.
3. Poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczestników programu,
4. Powstanie grup samopomocowych.
5. Zwiększenie kompetencji i umiejętności zawodowych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Zintegrowanie ze środowiskiem osób uczestniczących w podprogramach.
8. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
9. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
10. Włączenie uczestników podprojektów do życia społecznego.
11. Realizacja podprojektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalną społeczność.
12. Planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców.
13. Podwyższenie jakości działań środowiskowych, w tym również inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja prowadzone będą na bieżąco przez realizatorów Programu aktywności lokalnej dla Gminy Osie na lata 2010 – 2013. Celem będzie obserwacja zmian jakościowych i ilościowych pojawiających się podczas realizacji działań.

Corocznie zostaną przygotowane sprawozdania z realizacji podprogramów realizowanych w ramach programu aktywności lokalnej, które będą przedstawione Wójtowi Gminy Osie. Po zakończeniu realizacji programu aktywności lokalnej zostanie przygotowany raport podsumowujący podjęte działania.